

რასაკვირველია, ადამიანს ყოველთვის სუ
ჰსურს და ცილიაბს, მის სამარტვინოს ბა
და ცულს საქმებს ყოველთვის ბრელი აღეს, ახ
რომ სხვამა ვერ დაინახონ და შეიტყონ მი-
სი მოქმედება.—ცხადია, რომ ჩვენს მამებსაც
არ ეჭავნიკათ სინათლე და მოინდომეს თავის
თვის დასაფისავად ჭრიას როგორმე გაქრო-
ბა და მეჭრაქების დევნა და აი, აძევამ იწ-
ყება ჩვენში შეტკეპა ძველსა და ახალს-თა-
ობას შეუა.— სხუმისაც ბევრჯერ გვითქვამს
და ახლაც ერმეორებო, თუ რას ევახით ჩვენ
ძველსა და ახალ-თაობას. წლოვანება არ
მოგვყავს ანგარიში!—ყოველი კაცი, რომე-
ლიც ღროს ჩამოუჩენელად მიზდევს საზო-
გადო კეთილ-დღეობის წარმატებას, ესახე-
რება, კეთილ სინიდისიანად მუშაობას და მო-
ლეაწეობს მისთვის, ეკუთვნის ახალ თაობას,
და ის კაცი, რომელიც მხოლოდ თავეს თა-
ვზედ ჰუკვიობს და ჰსურს, რომ საზოგადო
ინტერესი მისმა პირადმა სარგებლობამ ჩაყლა-
ვოს, ის, რომელიც იმახას: «თუ მე არ ვიქ-
ნები, ქვა-ქვანებაც ნულა იქნებათ»—ეკუთვნის
ძეველ-თაობის კაცი! ერთის სიტყვით, ძველი-
თაობის კაცათ ის მივეაჩნია, ვისაც თავში
აზრები დამპალი აქეს და გულში გრძნობა
აყროლებული, გინდა ოცის წლისა იყოს ის
გვარი კაცი და გინდა სამოკისა, სულ ერთია!...
დასამტკიცებელად ამისა შეგვიძლიან ესოქვათ,
რომ ჩვენ ვიცით მოხუცებულები საქები და
საყარელი, მათის პატიოსნურის აზრებითა და
გრძნობის შროშით და აგრეთვე ხალ-გაზდე-
ბი სასიზღვრები წინააღმდეგობით!...

აი, ამ გვარმა ძეველ-თაობამ დუშტუ დე-
ვნა იმ რიცხვით ცოტა-ოდენ ახალ-თაობას,
რომლებზედაც ზემოთ ვლაპარაკობდით. სურ-
ვილი დიდი ჰქონდათ, რომ გაყიცხათ რო-
გორმე ახალ-თაობა, მაგრამ, რადგანაც მათდა
სამწერაოთ მიზეზებს ვერ ჰორციბრენ. წვე-
რის მოშევბა დიდ ცოდვათ ჩათვალეს და და-
არცევს მათ «წევროსნები!» / რასაკვირველია,
ამით ისინი ვერას გახდებოდენ, რადგანაც
ხალხი ისე სულელი არ იყო, რომ მათი სი-

აგ სიტუაციი! ღმერთო ჩემთ! შენ მეუბნები, რომ
ჩემი სარ? ლა, ბედნიერებავ! მოდი მოგეხვაო, ჩემთ
საუკარელო, მეც შენი ვარ! და მართ მომსინა
სეჭები და ჩაკაცე. —

ჩეენის აზრით, ამ სცენაში სრულიად ნამ-
დვილი გრძნობა და ბენებითი გულის-თქმა
არ იხატება.

მაგრამ ამ ნაკლულევანებას და საზოგადოთ
მოთხრობის ყველა შეცოდებას ერთი-ორათ
გამოისყიდეს ის მშენებირი წიგნი, რომელ-
საც ეს ფრანცუზის ქალი თავის შევერებულ
აყრორისა სწერს და რომლითაც მოთხრობა
გვირგვინდება. მოგვყავს სრულიად ეს წიგნი:

«წანათვე დაწმუნებული ვარ, როგორ შეგწუ-
ხებო ჩემი წიგნი; იგი აღმრგვე თქვენს გულში
ჩემდამი ჩამუჯდიანებ; მაგრამ ჩვენის წარსულის
მეტობასისას გამოიდინოთ ბოლომდინ მომისძი-
ნოთ. რამწამის თქვენ წახვედოთ, მე მაშინვე დავი-
წევ უძირი ჩვენს ძრობადს ქართისებაზე! მანიდან
მე დრო არა ქორხდა ამის მოფერებისა— მე ისეთ
ბედნიერებაში ვიდგა, რომ არაზედ დავიწერდებოდა.
აზრი, რომ თქვენ გეხსო ქედების გაცი ხართ, მანი
არ წახვედოთ, თვაშიაც არ მომხედათ. იგი რეგორც
ქია, ისე შიდარწინად გედს, რას დღის გამძვ-
ლობაში, რაც თქვენ წახვედოთ. მე შემძრენა ისე-
თის ქამის შერთვაში, რომელსაც ეუცხავების საწე-
ლის ჩემს მამდების ინტერესი! ეს მომავანედ
ანდერძა ჩემის განსკუნებულის მამისა— რომელიც
თქვენც წაგიათხავთ— სადაც მეუბნება შვილების
აღზრდას იმავე ხილარეფერენციათ ფრანგისტების, რა-
გორათაც მე თითოან მიუვარს! ესდა უფრო საზე-
რელოთ მეჩვენა ჩემი მდგრადრეობა! ჩემი შვილები
ფრანცუზები არ იქმნიან! სიკედლი მიზნებისა მისი
მოხსენებას! თქვენ კორგათ იცით, რა ხილარეფერენცია
მაქს ჩამის მასწავლისა, მხოლოდ ამითი გრაფებულ-
ვათ! თქვენ რომ ქემერთეთ, კულტურულ უნივერ-
სიტემ აქვთ, როგორ გულითად მიმზიდვებოდეს, რო-
გეხსაც თანხმობის სიტყვა მოგვეთო; — იმ წერის

სულელე დაჯერებინა და წვერის გამოშეე-
ბა ცოდნათ მიეღო, და დაიწყეს ცილის-წამება:
ახალ-გაზღვისას, ანუ სტუდენტებს, როგორც
საზოგადოთ ჩეკიში ეძახიან, ღმერთი არა
სწამთ და ნათესაობა არ იციანო. მაგრამ,
რასაკეირველია, აქაც ტუშილიგამოაჩნდათ, რა-
დგანაც ქურდობა, კაცის კვლა, ავაზაკობა,
გაუტანლობა და ყოველი სამარტვენო საქმე
ძევლის-თაობის ხელში იყო და ახალ თაობას,
თვინიერ მისა, რომ თვით სდენიდა ამ ცუდ
კაცებს, არაფერი ცუდი გამოაჩნია. ამ მხრი-
თაც მათი ცილის-წამება უბარაქო შეიქნა და
ცუდი ლაყბობა — ამ გვარად ძევლა თა-
ობამ კუდი ამოიძუა, მაგრამ ბოლოს გამო-
ჩდენ რამდენიმე ჭირები ძველი თაბიდღან,
და ახალ თაობას უსირცხვეოლოდ დასწამებს და
სწამებენ დღესაც ერთს ცილს: ა. ი. ცი-
ლიანენ, პატარ-ც-გან ზრანულობით, ახალ-თა-
ობის მოქმედებას პოლიტიკური მოქმედება
უწინდონ და ყოველი მათი უმანკო მოქმედე-
ბა პოლიტიკურ მოქმედებად გამოხატონ. მა-
გრამ ვერც არას აქ მოიგებენ. «არა რაი არა
დაფარული, რომელი არა გამოცხადდეს!» აღრე
თუ გვიან, მათი შევი საქმეები უფრო უშავე-
სად გამოჩნდებიან და ისინი კი, ვისაც ის ვეშა-
პები ცუდ-მნიშვნელობით პატრიოტებს ეძა-
ხიან, პატრიოტან პატრიოტებათ დაჩიხებიან და
მათ მოქმედებაშიც არაფერი საწინააღმდეგო
პოლიტიკური არ იქნება შენიშვნული.

ესთქვათ, რომ ახალ-თაობა პატრიოტობა!
მერე აქ რა არის ცუდი? განა პატრიოტობა
პოლიტიკური წინააღმდევობა არის? აბა და-
ვფიქრდეთ კარგიდ: პატრიოტობა ნიშნავს სა-
შმობლოს სიყვარულს და პატრიოტი იმ კაცს,
ვისაც თავის საშმობლო, მაული, უყვარს. —
მიუხედავად პირალის სარგებლობისა, ჩვენი
ახალ-თაობა სწორეთ ამ გვარი პატრიოტია
მაგრამ რა უნდა ესთქვათ ძევლ-თაობა-
ზედ, რომელიც იძახის: «ჩემი სამშობლო
რა საყვარელია! პატრიოტობა სისულელეა
მე გული დიახაც არ შემტკიცა ჩემს სამშობ-
ლოზედ! სხვა ქვეყანა და სხვა ხალხი უფრო
მიყერსონ?» არაფერი! მხოლოდ ის, რომ, ვი-

დამაკიუდა, რომ ვიუკ ფრანციის შეიღი, მაში-
ვიუკ მე მსთალოდ დედაკაცი! ქსდა ამ დედაკაცი
უნდა ადასულიას ერთი დამაციორებელ და შე-
მარცხენებლთაგანი მოქმედება შეკვეჩი — უშავდება
თვაზის სიტევებს! მე ჩემს თვეს მოვაგდამზი, მოვი-
წამდამზი, რომ იძენი გამედულობა მეოდეს —
რომ არ ავიტარო ეს სიმდგამლე, — მაგრამ მაგდენ
ღინე გინ მარცა! თქვენს მოსკვას მოქმედად უგამ-
დავც ესე შირდა-შირ მეოქვა. არა! ეგ შეუძლ-
ხელი იყო! რის თვალით უნდა შემომეხედას თქვენ-
თვებს?? ამისათვის მე დავაბარე წასვდა, რომ ჩემ
დღეში ადარა გნახოთ. განვიცხო იმ სიუვარულის
რომელსც ჩემდამი ჰერძობლით, ნუ ძრასაც
ჩემს გვადს. დავიწევეთ თქვენი საწყალი შენის-
რომელმაც ბერი ტანკება გადაგატაით, — და ცილ-
დეო, რომ მას სამედამო უკარებით. თქვენი
მოგიძეულისთ, დაწმუნებული იუგით, მაგა ახა-
ტახებას გი ვედარ აიტანს! იუგით ბედნიერი —
არის მხოლოდ ჩემი ხატარა — და-ხან-და-სან მო-
გონეთ ხალმე. თქვენი საპრალო ფასის.»

ამ ცრებულისა ნომერში საქართველო
ისტორიულ მასალებად დაბეჭდილია «იძერ-
თის მეფის სოლომონ მეორის უკანასკნელ
დღენი». ეს მასალა არის ცოცხლათ ნაამბობ-
ისტორია იძერეთის უკანასკნელი მეფის, სი-
ლომინ მეორის წვალებისა, აღიან-ხალიანი
და მეცადინებისა, რომ სამეფო არ გაუშ-
ხლიდამ. თვითონ ეს ამბავი დაწერილია
ბრიელ მღვდლისაგან, რომლისათვისაც
ფის მოძღვარს, დეკანოზს იქსეს; სიკვდილ
დროს უამბია. როგორც ისტორიული მას-
ლა, ეს ძეირფასი შეძინებაა ჩვენი იძერთ
უკანასკნელი დროის ცხოვრების გასაცნო-
ლად და იმ პირების დასაფასებელად (მაგ.
ზურაბ წერეთლის), რომელთაც არამცირ-
დი მონაწილეობა პერიათ იძერეთის ბედ-
გადაწყვეტაში...»

საც თავისი თავი არ უყვარს, იმას სხვისი სი-
ყვარულიც არ შეუძლია, ვასაც თავისი საშ-
შობლო სძულს, სხვა ხალხის სიყვარულს განა-
მოახერხებს, თუ რომ მართლა კაცია? და თუ
პირუტყვაა, მაშინ კი ერთი იქნება, საღაც სა-
კვებს იშვინის, იქ მიეჩვევა და აქ ჩვენც აღ-
რას ვეტყვით.— განვიმეორებთ, რომ ცხალი
თაობა ჩვენში სწორეთ პატრიოტია და ჰუსტ
ჩვენის ქვეყნის ბეღნიერება, ექებს მისოვის
ბეღნიერების მოპოებას და დაქარებას, მაგ-
რამ როგორ ემის მას ეს ბეღნიერება? რა-
ში მდგომარეობს ჩვენის ხალხის ბეღნიერე-
ბა? მხოლოდ ერთს განათლებაში, რომ ჩვე-
ნი ხალხი ზნეობით ამაღლდე!) ვინც ამ ჰა-
რის გრის, ის, ას ჩალხსაც უნდა ეკუთვნო-
დეს მეტაზოდ მიაჩინო ახალ-თაობას და ვინც
წინააღმდეგია ამის, ის კი მტრად.

სრულიად დარწმუნებული უნდა ვიყოთ,
რომ უმაღლესი მართებლობაც ამ ჰაზრის
უნდა იყოს და როდესაც დაუკვირდება ახალ-
თაობის მოქმედებას, მაშინ მიხვდება, რომ
ახალი თაობა არის კავშირი ჩვენს ხალ ხსა
და მათ შეუ; მხოლოდ ხალ-თაობას გაცყავს
ხალხში ის ჰაზრები, რომელიც მართებლო-
ბას აქვს და არა ძეველ-თაობას!. ჭეშმარიტე-
ბას პირდაპირობა უყვარს და, თუ ქველი თა-
ობა მართალია თავის მოქმედებაში, თუ მა-
რთლა მიუხდომლობით სცდება და არა ბო-
როტ-განზრახულობით, რათ ქვეშ-ქვეშობა?
ფარისევლურის მელა-კულაობით რათ მოქ-
მედობს?

ყოველს საზოგადო საქმეში პირადობა ერე-
ვა და კეთილი საქმე ვეღარ მოდის სისრულე
ში! ავილოთ მავალითად, თუნდ ეს ჩვენი სა-
ცოდეავი ბანკი: რაც ტანჯვაში ეს არის, ვინ
იცის!... რაც დღე გამოდის, სულ ახალი და
ახალი აყალ-მაყალი და მიზეზი კი სულ ბან-
კია! ია ახლაც: რამოდენიმე პირს გადაუწყვე-
ტია, რომ, როდესაც ჩვენი ბანკი დარსდეს
სარგებლიდამ მეხუთედი შემოსავალი გადიდ-
ეს ქალების გამოსახრდელად და ჩვენი ქა-
ლების სასწავლებელი ზავედენია ქალების გა-
მიზიათ გადაკეთდეს.

უფ. 6. ცხვედაძის ისტორიული სტატია—
«დასაცლეთი ეკროპის გონებითი და ეკანო-
მიური მოძრაობა, ოვისის მიზეზებით,— მეთე-
ქმდეტე საუკუნეში»— ჯერ ამ წიგნში არ გა-
თვებულა და ამიტომ ჯერ-ჯერობით იმი-
თაობაზე არაფერს ვამზობთ.

მგონი, არცერთს საგანზე არ ულაპარა-
ნიათ იმდენი და ისე გაცხარებით ჩვენებუ-
ლურნალ-გაზეთებს, როგორც იმ უცნობი ა-
რორის ბროშურაზე, რომელიც ამას წინა
გამოვიდა თფილისში. და ეს გარემოება ა-
კილათ გასაგებია, თუ გაიხსენებთ იმ საგან-
რომელსაც ამ ბროშურის დამწერი შექებ-
ის ლაპარაკობს ისეთს საგანზე მცირე ხალხ-
ბის შეყლაპევაზე) და ისეთ ნაირათ, რომ არ-
ერთ გონება-გასსნილს და თავის პატარა ქვ-
ენის მოყვარე ადამიანს იმის გულ-გრილა-
წაკითხვა არ შეუძლია. მართლაც შესანი-
ნავია, რომ თითქმის ყველა ჩვენებურმა ქ-
რნალ-გაზეთებმა განკიცხა, ბრაზი და უს-
მოენობა გამოოქვეს იმ აზრების თაობაზე
რომელთაც ბროშურის აეტორი ჰქადაგე-
მოლოთ ერთმა «კავკაზმა» აქო ეს წიგნი
ისიც იმ ნაირათ, რომ იმის ქებას, აეტორ
მგონი, სასტიკათ გაპეტრე უნდა ემჯობინ
ბინა. «ცისკარი» რა არის! იმანაც კი ამ-
ღო ხმა და უკმაყოფილება გამოაცხად
ბროშურის გამოსხლის თაობაზე!...

სხვათა შორის, «კრებულის» უკანასკნე-
ლის ნომერშიაც დაბეჭილია ამ ბროშურის
თაობაზე უფ. მ. პეტროძის სტატია, სახლ-
მცირე ტომთა ენებზე.» ეს სტატია თა-
მიმართულობითა და აზრებით ურიგო სტა-

ამაზედ უკეთესი ჰაზრი და უურო ლეონუ-
რი განზრახვა რაღა იქნება? მე მეონია, რომ,
როდესაც ბანე აწესდენ, სახეშიდ მხო-
ლოდ განათლება ჰქონდათ! ახლაც რომ და-
რწმუნებული იყოს ჩენი ხალხი, რომ იმ
ფულებს მართლა განათლებას მოახმარებენ
და არა სხვა გვარად იჩიჩებენ და ჩეცულებ-
რივათ «ჯიბადა-გედარსუნს» არ ეტყვიან, დი-
დის თანაგრძნობით მიიღებს ამ ზოგიერობების
ჰაზრის და არა თუ მეტებებს, მეტაც შესწი-
რავს. მაგრამ აი რა ამბობს ხალხი:

1) ეითომც იმ პირებს თავდპირეელად
ნდომოდესთ თავი ფულიდამ მეხუთედის შე-
წირეა ზავედენისათვის, იმ განზრახვით, რომ
ხალხი აეშფოთებიათ და ერთის ვისმეს მომა-
რივირებით კერძო, პირადი სარგებრობა ენა-
ხათ. — მტრის ენა! არ ღაიჯეროთ!

2) ეითომც ჭავედენის ღალი გალი დასდე-
ბოდეს და იმ ვალის შეესტა ბანე ფულე-
ბით თვალთ-მაქტურად ნდომოდესთ! მტრის
ენა! არ ღაიჯეროთ!

3) ეითომც რაღაც არენდაო... ვერ მიეხ-
დი. მაგრამ მაინც ვიტყვა: მტრის ენა! არ
ღაიჯეროთ!..

4) ეითომ რაღაც ზავედენიაო... საბალო კა-
ბებიო. ნიჩალო ნე სდელიტო, ნაპრასნო დენლი
კუშაგრო, და სხევნი და სხვანი....

ერთის სიტყვით, ათასი რაღაცაები, მაგრამ
გრძა ყველა უნდა დაიჯეროთ და რომ კა-
დეც დავიჯეროთ, რა გამოვა? ლმერთმა ნუ
ათქმევინოს ცხვარს, რომ მგელი შექმას მი-
პირებსო!.. ჩევრში ამისთანა ამბავი განა სი-
ცრუე არ იქნება? მგელმა რომ თქვას: არიქა
მიშველთ, თხა კბენას მიპირობს და სხვა
ქვეყანაში გააგდეთ, მომაშორეოო, —აი, ეს კი
დასაჯერებელი მართალი იქნება!

მაგრამ ჩევნ ამაებს უნდა თავი დავანებოთ
და გადაწყვეტით ვსთქვათ: ჩევრის ჰაზრით,
არავინ სინიდისანი წინააღმდეგი არ იქნება
იმისი, რომ სარგებლის მეხუთედი აზნაურო-
ბის ბანე შესწიროს ხოლმე საკუთრად ქა-
ლების აზრიდას, მაგრამ მხოლოდ იმ შემთ-
ხვევაში, თუ რომ იმ ფულებით გამოსაზრ-

არ არის; მაგრამ ეს აზრები, საუბელუროთ,
ისე ნაწყეტ-ნაწყეტათ და უთავ-ბოლოთ
არის გამოთქმული, რომ ყოველ ლირსებას
უკარგავს სტატიას და ვერც რიგიანათ აზრ-
მუნებს მკითხველს თავის აზრების სიბეჭი-
თეში და ბროშურის შეცდომილებაში.

ჩევნ ვერ გავიგია, რა საჭიროებისათვის
იწყებს უფ. პეტრიძე, მაგალითად, ლაპარაკე
მეცნიერებაზე და რისთვის ამბობს, რომ «სწა-
ვლა და მეცნიერება ბევრ ცხოვრების კით-
ხეს ვერ უპასუხებს თავის გაუხსნელობისა,
შეუმუშავებლობისა და გამოურკვეველობის
მიზეზითაო.» ვერ გავიგია, რა საჭიროა სწა-
ვლა-მეცნიებაზე ლაპარაკი იმ დროს, როდე-
საც ისეთს ბროშურას და აზრებს არჩევს,
რომელთაც ნამდვილ სწავლასთან და ნამ-
დევილ მეცნიერებასთან არავითარი კავშირი
და ერთობა არა აქვთ! ამ გვარი ლაპარაკით
უფ. პეტრიძე ძალა-უნებურათ აფიქრებინებს
მკითხველს, რომ თითქვ ეს ბროშურა ნამ-
დვილ მეცნიერების საფუძველზე იყოს დამყა-
რებული და აშენებული.

ამას გარდა სტატიაში ზოგიერთი აზირებუ-
ლი შეცდომები არის. მაგალითად, ვითომი
რუსული სიტყვა «ხოროშო» და ქართულ
«კარგი» ერთ დროს უთუოთ ერთი სიტყვა
უნდა ყოფილიყვნენო და სხ.

საზოგადოთ ამ სტატიაზე უნდა ვსთქვათ
რომ ის აზრების არევ-დარევა და ანარხია,
რომელსაც უფ. პეტრიძე ბროშურის ავტორ
ამრალებს, ცოტა არ იყოს თეოთონ იმასა
გადასდებია.

ს. პ.

« յա մեծօնուն մշտակ յմանցուղեան და տիհ სա մո-
նղջուն, Տեղյա ռահը լրավա.—մա նոն, რო դպի սա բա լ-
և ո սա քուրային մորութաձն Երջառմյան, չափ քանի-
նակատ ուզուն մքցամիշրայունուսնե, առջգունած և զնաս-
ջյան ռցուն წիլուն զամշցեցնելո და համեմցուրյաց-
նարութելուն մը մըցի, ոչի մուսկուլուսար և
նէստանու օմանցը: Հայաստանու մը առաջ բա լա թի, ու
առաջ?!.. Կառնո Շահնշահուն մռմարյանի յօ տի տեռ-
յալունին հիշնցան, ու յա նուն հիշնց զաթիշի թի լ-
անին օմանցը, ու յնդա օյնին Նայրանցյուն: Հյե-
նց թագուցիւ, ու մռանանեա. յէ առնու համցուղու քու-
եցի! »

«გარევი, გ სოდეთ დანიშნულ მეორე შალატი; რა შიძგნელია უნდა ემწეს იმასა? თქვენის აზრით, მან შემდეგი ნაც. კრება უნდა შედაგდოს; უნდა ეწინააღმდეგოს სალისის წარმოშედგანდევის განკარგულებას, რომელიც მას არ მოეწონება?

ასეა განა?.. თქვენ გსურთ გაფრთხილდეთ! კინ
გამჩნევთ მიშა? მომავალი კუნძის ყრა? დემო-
კრატია? საფრანგეთი? უფალნო, მაქს სრული
უფლება, რომ გითხოთ: საშიშარი თამაში და-
გწევთ, უცდევო შედეგი მეიდლება მოჰკებს
მზგავს თქვენს სურვილსა!.. აი მაგალითი: რა
სეირს დაურის სადღს ისეთი მართებლობა, რო-
მლის წერტიცე ერთი მეორეს ეჭიშვილიან? ცა-
დია, რომ ეს ორი პალატა განიცოვება, თით-
ქმის, უთველ საგანგებდ და მასთან განიცოვება
შეკუნაცა მაშინ, ატედება შინაგანი ომი, გადა-
სისხლის ღვთა და ერთი მეორის ელექტრი. აი, რას
უშადესთ საფრანგეთის. ჩეგნ არ გვესმის ისეთი
რესპუბლიკა, რომელიც მოსახლეობა კასთებს
იცავს და თავის უფლებას აძლიერებს! ჩეგნ გარგათ
კენებულ, ზოგიერთი შარტუმის განზორებას!..

ისინი კუთხერობებს: «რადგან ახლა შეუძლებელია
მონარხის აღდგენა, შემდეგისათვის» მათწა გრუ-
პაფოთ გზა მონარხისა, იმ მართებელებს, რო-
მელიც ამ კვალზე სდგას, აღმართ აშისთვის
ქვია კონსერვატივით რესპუბლიკა? თუ ამას
ნიშნავს კონსერვატივული რესპუბლიკა, მაშინ კი
რესპუბლიკა აღმართის და ჩემი, როგორც რეს-
პუბლიკებით, უკრსა შეოფთ მას! ჩემ გმისმის
რესპუბლიკა თავისუფალი, ყველა თავისი უფლე-
ბებითა, სადაც კაცის ნიჭის აქეს ფართო ასტარ-
ზი და არა რადაც მასინჯი, რომელიც შემდგა-
სათვის სვავათ უნდა გადაიქცეს!

დაწერას და გული არა პალატა, ტრიბუნაზედ
შევიღდა პროფესორი ლაბულე. «რესპუბ-
ლიკის დამკვიდრებისთვის, სოჭვა პროფეს-
სორმა, უ. გამბეტას აზრი ძალიან საშიშარია
გამბეტა ჯერ აკანში იყო, როდესაც მე
ჩემი დემოკრატიისაღმი მეგობრობა დავამ-
ტკიცე! წარმოუდგენელია თავისუფლება იქ
სადაც არ არის ორი პალატა, დაამატა ორ
ტორმა და მოიცვნა შეგალითად ინგლისი
ამერიკა. «მოვერიდოთ ჟულიამ და განვამტკი
ცოთ ხალხის თავისუფლება», დააბოლოვ
აბოლომ თავისი «ალიოლიურა»

ერთგულების დასამტკიცებლად ხალხი
შეღწიებებისთვის და ახალი პალატის დაარ
სებისათვის, უოტა მეტი ხაბუთები იყო სა
ჭირო, ვიდრე თავისი ხნოვნობის წარმოდ

ეკვითა და მაგალითი გარეშე ქეყნებისა. თითქო, უცელებან თანამწოდის ნაყოფს მოიტანს ერთი და იგივე წესდებულება!

ამ სხდომაშივე გენერალ დე-ტამბლმა ისე მონათლა უ. ტიერი, რომ მზადვი ლანძღვის მაგალითი ჯერ არ მახსოვეს. «ტიერი ხორც-შესხმული ჩეცალიუცია არისთ», დასტუ-

ମେଳାର୍ଯ୍ୟ ଫଲ୍ଲୁ, ପ୍ରେଲା ପାରତୀୟଙ୍କ ମନ୍ୟ-
ଲୋକଙ୍କ, ଏହି ମାର୍ତ୍ତିକାବଳୀରେ, ପ୍ରିୟରୀଖ ପାଇ-
ନୀତ ଗାମିନାପ୍ରତିବଳେ ତାଙ୍କିର ନାମଙ୍କାଳି ଅଶ୍ରୁରୂ-
ପା କ୍ରୀଦାଶି 10 ଶାତିକାର୍ଯ୍ୟର ଅଧିକାଳୀ ଅଳାର
ପିଣ୍ଡବଳ୍ଲବ୍ଦା. ମାତ୍ରାମାତ୍ର, ମାର୍ତ୍ତିକାବଳୀରେ ମାତ୍ରା-
କାର ନ୍ଯାରାମିନ୍ଦ୍ରିୟରେ ଉପସଂକ୍ଷିପ୍ତିରେ ମିନିସଟ୍ରେକ୍ରି
ଏର୍ଯ୍ୟକାରୀ. ଏ ପ୍ରତିକି ନିର୍ମାଣ ନ୍ୟାର, ରାଜ୍ୟର ପ୍ର
ଦ୍ୟାନ୍ୟକାରୀ ମନ୍ୟଶ୍ଵରାରୀ ମର୍ମରିର ପ୍ରକାଶିଲି ତା-
ଙ୍କିରୁଷ୍ଣାରୀ ମନ୍ୟରାମବିଶା, ତାଙ୍କିର ମିନିସଟ୍ରେକ୍ରିକ୍
ରିକାର୍ଡ୍ସ, ମାନ ମନ୍ୟରୀତୀୟବ୍ୟଲ୍ଲାଙ୍କ ଶାସତ୍ରିକୀ କାନ୍ତନ୍ତ୍ର-
ବି ଗାମିନାପ୍ରତିବଳେ ନ୍ୟାରାମିନ୍ଦ୍ରିୟରେ ପିଣ୍ଡବଳ୍ଲବ୍ଦା
କାର ପିଣ୍ଡବଳ୍ଲବ୍ଦା, ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣବିଲବ୍ଦିରୀଶା, ଏବଂ ପିଣ୍ଡବଳ୍ଲବ୍ଦା
କାର କାର.

მინისტერმა სთვა, რომ «ჩვენ ახლაც იმ დღეობაზე გართ, როგორც ორი წლის წინეთა, პირელიად რომ შეიტომის პალატა ბორიდოში. მას აქვთ არა გამოცვლილა რა. რესუბლიკის დაბოლოვებათ ცნობისთვის ჯერ არ მოსულა დრო!» მაშინ როდესაც ტიტორის ეპისტოლებში ის აზრი იყო, რომ რესუბლიკა კანონიერი მართებლობაა და სხვა მართებლობის სურვილი რევოლუციის მოხდენის შეგავსი იქნებათ. ესლა ისე ტიტო რი მაცინარი სახით უკერდა თავის მინისტერის შევერ-მეტყველობას, რომელმანაც იმას თავშე გადახინა მასი ეპისტოლებ. შემდეგ, ღიურთობრი დიდის ძალით გაიქცა მონარქის სტებთან და იმოდიშა, რომ დროებით რესუბლიკა გვაქვს... ყველა პარტიამ თავისას ეცადოს, მომავალი არავინ უწევის, მართებლობა არავის არ დაჩარჩა. მე გთხოვთ, თუ უცდელურების მოხდენა არ გინდათ, ისე ნუ დაიშვება ნაც. კრება, რომ არ დადგინდს მეორე პალატა. მე კონკულობ კომისიის პროექტის სრულად მიღებას, რაღაც არ ვიცით, როდის დასტურებები ნემცები ჩევნის ქვეყანას, რომ უარესი რევოლუცია არ მოხდება საფრანგეთში, ეიდრე თდესმენ ჰკონფიდენციალურია. «მაშ, ნუ გაუშევთ ნემცებას, ენდარემებათ დაიჭირეთ, დაუძახეს მარცხენა მხარიდგან.

ღიურთობრის მერმე იღაპარა ერთმა მარცხენა ცენტრის დებუტატმა, რომელიც თხოულობდა კანსკრუატიული რესუბლიკის დაუქმნებას. ამზედ, თითონ კუმშესისისა პრეზიდენტმა ლარსიმ უპასუხა: «ჩვენ, ისეც ბევრი თავაზი კუპავით რესუბლიკასა და ესლა კიდევ გვეუბნებიან, რომ კიდევ ერთი ნაბიჯი წავადგოთ რესუბლიკისთვის. მე კუპასუხებ: არ გვსურს ამ ნაბიჯის წალი!

დიუჭიორის წინაღალება მიიღო კრებამ 472
ხმით წინაღმდევ 200-ისა ეს გახლავს, რომ ისევ
იმ საეჭვო შეობირეობაში დაუყენა მთავრო-
ბამ საზოგადოება, როგორც თუ წლის
წინეთ....

საზოგადოების ღელვაზ სულ უფრო და უფ-
რო იმატა, სანამ ტერი არ გამოიწვის სა-
ლაპარაკოთ. რამდენიმე დეპუტატმა გამოა-
ცხადა, რომ დართებლობამ უთუოდ უნდა
გამოიქვეს თავისი აზრი. უ. პრეზიდენტმა
უარ-ჰყო თავის ეპისტოლებს პოლიტიკა,

თუ ისევ ადგას მასაო» აქ მეტი ისტატობა
აღარ შეიძლებოდა და ალაპარაკდა ტიკრი...
მისი ნათევების თავის მოყრა ერთობ მნე-
ლია; სამი საათის განმავლობაში ილაპარაკა
გაუწყინარებოდა და რომ ისტრიეთ, შეიტყოთ,

თოთქოს, აარიეს კუთხუათ ჩემდღის თიცეცა-
ნოს, რომ ის იძულებული იყო, იარაღი აე-
ლო და მერჩე თავის სალდათების წასევა
ბრუნდას და მართლზედ, კაცზედ და ქალ-
ზედ, ღილი გაშეკრობა იყოს? მეორე. ნემ
ცები განა დასახლებას აპირობდენ საფრან-

ეთში, რომ ტიქრი არა? ვალის გატუმონ—
და და მთელი ქვეყნის კრელიტი — ეს რას
იშვავს? — მხოლოდ საფრანგეთის სიმღიდ-
ებისა. მაგრამ ყველაზე გასაკირცველი ის არას,
რომ კარგ მოსავალსაც თავის გავლენას აწერს
უ. პრეზიდენტი. «რესპუბლიკა კანონიერი
ართებლობა არის» ეუბნება მონარხისტებს.
რაზო სიტყვის შემდეგ რესპუბლიკელებს მი-
აჩართავს შემდეგ სიტყვებსა: «ჯერ არ შეიძ-
ლება რესპუბლიკის დადგნა, ამდენი მონარ-
ხიელების წყვნა არა გასურს.» შემდეგ: «რეს-
პუბლიკელებს შეუძლია იქინიონ იმედი,
რომ ეს გარემოება არ გამოიცვლება, მო-
აჩარხიელებს აქვთ სრული ნება, თავისი კან-
ილატები მოამზადონ; მართებლობა ყვე-
ლასთვის თანასწორათ მოიქცევა, არავის არ
მისცემს უპირატესობას ერთი მეორის წინ.
კველა თავისუფალია თავის მოქმედებაში.»
უკანასკნელად სთხოვა კრებას, რომ თავისი
მია კომისიის პროექტის სასარგებლოთ მის-
ცეს; ყარეს კრები. ებლაც ისევ მართებლო-
ბისკენ იყო უმრავლესობა.

ტიერის პოლიტიკას დონეუნის მოქმედებას ადარებენ, რომელიც ერთ დროს რამდენიმე ქალს ეაჩშეება; უფიცავს ერთგულებას, სიკეარულს და უკელს ატყუებს. რეს პუბლიკური პარტია ოპარ ენდობა იმას...
ეხსა ტიერი ძალიან ქმაყოფილია, რომ კრებაში უმრავლესობა მისკენ არის და ტაშის ცემით მიიღეს მისი ორ აზროვანი სიტყვა.

ისეთი დიდებული ხალხის ბედი, როგორიც საზრანებელი ხალხია, რომ ამისთანა პირებზედ არის დამკიდებული დღეს—ეს, ჩასაცი-რელია, სამწუხაოო; მაგრამ ამ უკანასკნელ ღროში ისეთი ფქსო მოიდა რესპუბლიკურ-მა გრძნობაში საფრანგეთში, რომ ბეკი შიში და ეჭვი არ მართებს კაცს მომავალის-თვის.

፭. ዓመታዊ

ორთელობად ეკით ისტუქ ცავეჭა წარმატებული, ამ მის თვეისაც ის, უეჭველია, ყველასგან თანა- ჩნდობას დაიმსახურებს. ეს საქმე იმაში ფარმარეტობს, რომ გამოსკა კანონი, რომ- ეს ძალითაც ესპანიის სამფლობელო კუნ- ტლზე-პორტორიკოზე-მონობა მოისპობა.

ကရိတ်လွင်

გაზეთებში იწერებიან, რომ იტალიის ზო-
იერთს პროექტი ცეკვის რესუბლიკური მოძ-
აობა არისო. ოფიციალურ გაზეთებ-
ში კი ამის თაობაზე არაფერს არ იწერებიან;
აფრამ ფრანცუზულს და ინგლისურს გაზე-
ოებში, სხვათა შორის, ამას წინათ ერთი დე-
ქშა იყო დაბეჭდილი, რომელშაც ეწერა,
რომ მარტის 12-ს მართებლობამ რომში
რთი ექიმი, ლუიჯი კასტრელაცცო და რამ-
დენიმე სხვა პირები დაატუსაღაო, რადგა-
ცც იმათ სახელმწიფო წყობილების დარ-
ღვევის განზრავებას ამრალებდნენო.

ଓঞ্জন প্রসঙ্গ

«ს. პეტერბურგის კორსესპონდენცია» იწევ-
ხება ციურისიდამ, რომ იქაურ უნივერსი-
ტეტში უცხო-ქვეყნელ სტუდენტებს მომა-
ხალს სემესტრში კიდევ უეგზამინოთ მიი-
ღებენ. უნივერსიტეტისა და კანტონის რჩე-
უამ, შართალია, გადასწყვიტოთ, რომ უეგზა-
მინით არცერთი უცხო ქვეყნელი ქალი
და კაცი არ უნდა მიეიღოთ ციურისის უ-
ნივერსიტეტშით, მაგრამ, სანამ ხალხი არ
დამტკიცებს ამ კანონს, მანამ იმას ძალა არ
ექვებათ, — და ეს კი ისე მაღლე არ მოხერ-
ადებათ.

କୁଳାଳ ଶ୍ରୀପ୍ରମାଣ ପ୍ରାଚୀନ ଜ୍ଞାନ ଉଦ୍‌ଘାଟନା,
ହାତମେଲୁଥାପ ଅମ ବନମେଳିଶି, ଯୁଦ୍ଧଗିଲିନ୍ଦିବିଳି
ଦିନ, ସେଇ ପଦ୍ଧତିରେ ବ୍ୟାପାର କରିବାକୁ ପାଇଲା.

ნამებვა

თავის კუნძულზე ერთი ბატარა სახელმწიფოს, რომელიც ჭრდლახდის სამფლობელოთ ითვლება. ამ ბატარა სახელმწიფოს ბატავის საკოროლო ქადაგისა სახელდა. ჭრდლახდის ის შხვდოთ დანიშნულ სარჯეს აღავეს უღვეველ წელიწადს; სსკორქეს სახელმწიფო უკედაბერში თავისეფალა: ამს ქავებს თავის საკუთარა სალიბიდნ ამორჩეული მართებდობა, რომელიც უკედა საზოგადო საქმეებს განვიხის და ჭრდლახდის არა აქეს უფლება, რომ იმის შინაგან საქმეებში გაერთის. მაგრამ უკალზე უფრო შესახიშვავი კი ამ ბატარა საკოროლოში ის არის, რომ აქ გაცემის აღავდება უჭირავთ: ბატავიაში შოთლოლ მეზეა გაცილენასა რენარჩენა შეართებდობის შირები, თუ მისისტრიები, თუ სხვა და სხვა ჩიხვებიგები და აგრეთვე სამსედრო შირები სულ ჰალები არიან; და როგორც ინტერესან, სახელმწიფო საქმეები იმათ

ქართველი

თუმცა ამ უკანასკნელ დროსაც ხშირად
ერთმანეთს წინააღმდეგი ამბეგი მოდის ეს-
პანილამ, მაგრამ ეტყობა, რომ მმართვებლო-
ბა უფრო ენერგიულათ შესდევომის დონ-
კარლოსის მომხრეების დაშვეიდებას. აღმას-
რულებელ უფლების თავის-მჯდომარეს ფი-
გუერას შეუკრებია მინისტრები და ამათ ერთ-
ხმათ გადაუწყვეტიათ ყოველი ლონის-ძიება
უნდა ეიხმაროთ, რომ დონ-კარლოსის მომ-
ხრები დაეწყინაროთ. ამისთვის კრის გა-
ზეთში სწერენ, რომ თვითონ დონ-კარლოსს
იმედი დაეკარგა თავის ძეელს ტახტზე ასვლი-
საო და ესპანიის ტახტის კანდიდატობა თა-
ვის გაეს გადასცაო. სხვათა შორის დონ-კარ-
ლოსის საქმეს იმ გარემოებამაც ბეჭრი აენო,
რომ საფრანგეთის მმართვებლობამ გამოაც-
ხადა ამ უკანასკნელ დროს, რომ დონ-კარ-
ლოსის მომხრეებს, სადაც ნახევს საფრანგეთ-
ში, დაჟერს და ესპანიის მმართვებლობას წა-
რუდებნს; ამს გარდა საფრანგეთის მმართვ-
ებლობამ გამოსცა ბრძანება, რომ დონ-კა-
ლოსის მომხრეებს კაცმა თოფ-იარაღი არ
უნდა მიჰყოდოს.